

Szerkesztői szállítás

Belső-kiadást 21. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények csaknem mindig az értekezési cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt. 12 frt.
Félévre 6 frt. 6 frt.
Negyedévre 3 frt. 3 frt.
Egy órára 1 frt. 1 frt.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

„KELET”

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy órára 1 frt.
Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Még egyszer a dohány-kérdés.

(L—t.) Báró Orbán Balázs nem igen siet a rendes hadsereg s „más törvénytelen ségek” kérdésének tisztázásával s így időt enged nekünk, hogy a dohány-kérdésre még egyszer visszatérjünk.

Nem újabb vitába kívánunk vele bocsátkozni, hanem egy teljesen elfogulatlan véleményt akarunk reprodukálni.

E vélemény a „Kölnische Zeitung” mult vasárnapi számában jelent meg, dr. Chiel Hugo, tanár tollából, s bár a monopólium kérdésében nem ad feltétlenül igazat nekünk, azért b. O. B. is okulhat belőle, ha ugyan akar.

A tudós tanár abból indul ki cikkében, hogy míg a dohány-adó Angliában egy főre 0,35 font után 36 ez. garasra; Franciaországban 1,15 font után 37 ez. garasra; Ausztriában pedig 1,81 font 15 ez. garasra rug, addig Németországban fejenként csak 3 ez. garast hajt be.

Ebből s a német adó-rendszer teljes rendszeretelenségéből azon következtetésre jut, hogy a dohányt, e pusztán luxus-articulust, tetemesen nagyobb mérvben kell megadóztatni. Mert szerinte a béke idejét az adóreformra kell fordítani, hogy szükség esetén annál több s nagyobb jövedelmi forrás álljon rendelkezésre. E reformnak abból kell állania, hogy — az egyesülés által remélhetőleg csökkenő kiadások következtében — az életszükségeket kielégítő közvetett adói leszámoltandók, ellenben a fényűzési fogyasztás cikkeire s első sorban a dohányra vetett adó fölemelendő.

Dr. Chiel erre nézve három lehetőséget állít föl: a jövedelmi adót a természetett mázsák után; a földadót a dohány-ültetvények után és a monopóliumot. Az első mód kivétel nélkül majdnem lehetetlennek állítja s a csempészetre erős lábat adván: elvetendőnek tartja. A második módot sem tudja észszerűnek nevezni, mivel nem minden vidék nyújt egyenlő minőségű terményt s így a jobb vidék termelői igazságtalanul csekélyebb adót fizetnek, mint a rosszabb vidék ültetvényesei. A jelenlegi csekély megadóztatás mellett ugyan — ugymond — ez igazságtalanság csak kis mértékben nyomasztó, az adó fölemelésének esetén azonban elhordozhatatlan lenne az. Így tehát csak a harmadik módot látja, melylyel szerinte a dohányból igen jelentékeny adójövedelmet nyerhet az állam.

Dr. Chiel nem tartozik azok közé, „kik a monopóliumnak már csak nevétől is megijednek” s az iskola szavaira esküsznek és azt hiszik, hogy ez egyszerű frázissal: minden monopólium elvetendő s behozatala gazdasági ráklépés — a dolgot kitisztazzák; hanem azért a monopóliumnak Németországba való bevitelle ellen mégis aggodalmi vannak.

Ez aggodalmak azonban mind csak az oppor-tunitás szempontja alá esnek. Egyik, hogy a mostani kiterjedt dohánykereskedés tetemes és költséges kisajátításokat tenne szükségessé; másik, hogy a kereseti viszonyok ily rögtönös megváltoztatása nagy rázkodást idézne elő. Fölhözza továbbá a be-következendő nagymérvű csempészetet; a monopóliummal járó sok kezelési költséget és az áraknak a kormány által történő önkényes megsabását s e nehézségek után azt mondja, hogy „a monopólium behozatala csak akkor lenne igazolva, ha sürgős pénzszükség forogna fönn és semmi más módja nem lenne a dohány magasabb megadóztatásának.”

E nagy pénzszükséget most nem látja Né-

metországban (vajon nálunk sincs meg?), s ezért Anglia eljárására fordítja figyelmét. Anglia ugyanis teljesen betiltotta a dohánytermesztést s a dohányra a tetszés- és szükség-parancsolta nagyságu behozatali vámot vetette ki.

Dr. Chiel azonban nem ajánlja e módozat rögtön behozatalát, miután a dohánytermesztés Németországban mesterségesen nagyra van fokozva, mert 100 ezer hold földön mintegy 700 ezer mázsa dohányt termesztenek. A mesterséges út t. i. az volt, hogy míg a német termelő egy mázsa dohány után jelenleg csak 1 tallért fizet, addig a beviteli vám 4 tallerra rug mázsánként.

Szerinte ugyan nem egyszerre, de fokoként egyenlősíteni kellene a beviteli vámot és mostani dohány-földadót; ezáltal rövid idő alatt kitűnnék, hogy mennyi valóban dohánytermelésre alkalmas földjük van — a védvám megszüntetésével az importált dohány leszorítván a piacról a belföldi rosz terméket, s itt különösen hangsúlyozza a jó magyar dohányt — s így aztán elkövetkeznék annak eldöntése, ha vajon nem lenne-e politikailag és közgazdaságilag célszerű egészen Anglia példáját követni.

Röviden így recapitulálja nézetét: „Az elég magas dohány adó csakis vagy a monopólium behozatala, vagy a belföldi termelés teljes betiltása által érhető el.”

Dr. Chiel Németországra nézve az utóbbit ajánlja. Lehet, hogy b. Orbán Balázs szintén hozzá csatlakozik. Már mi, a mi „hazaáruló” voltunkban csak maradunk az előbbi mellett.

Az 1870-ik 42-ik t. cikk 31. §. alapján alakult Kolozsmegyei kiküldöttségének a 91. §. e pontja

iránt szerkesztett

javaslata.

Az Árvaszékről.

Általános szabályrendeletek.

(Folytatás.)

46. §. Képviseli az árvákat és gondnokság alattiakat az illető gyámmal vagy gondnokkal együtt a bíróság előtt; öröklik, hogy a kiskorúak joga a hagyatéki tárgyalásnál csorbát ne szenvedjen és gondoskodik, hogy az árvákra ruházott fekvő vagyon telekkönyvileg bekebelezessék.

47. §. Az árvaszék által hozzá utalt peres ügyekben az árvákat és gondnokság alattiakat a bíróság előtt képviseli.

48. §. Vagyonosabb árvák és gondnokság alattiak képviseleténél tárgyalások alkalmával, a részére törvényhatóságilag megállított napdíj, — peresügyekben pedig a folyósított perkölttség illeti.

49. §. A perre utasítás esetei fölött, valamint a szerződéseik és jogi ügyletek iránt véleményt ad, a központi árwapénztár vizsgálatánál jelen van és öröklik, hogy árvaügyekben a törvények és rendeletek, törvényhatósági szabályrendeletek megtartassanak. Nyilvántartást vezet az ügy körére vonatkozó határnapról.

50. §. Tudomást vesz minden az árvaszéki tanácsülésben átment ügydarabokról, — mi végett ezek a tisztai ügyészhez a központi közgyámtól átteendők.

A számvevőről.

51. §. A gyámok és gondnokoknak az árvaszékhez beadott számadásai a megyei mint egyuttal árvaszéki számvevőhöz tételnek át megvizsgálás végett, — ki azokat, megvizsgálás után, véleményével együtt az árvaszékhez előterjeszti.

52. §. A számvevői vélemény magában foglalja a számadás egyes pontjaira teendő észrevételeket, az okmányok hitelességére felmerülhető kifogásokat, szükség esetén, műértők alkalmazásának indítványozását és végre azon ajánlatot, hogy az illető gyám vagy gondnok egyáltalán további számadástétel kötelezettsége terhe alól felmenthető-e, vagy mely hiányok pótlása után.

53. §. A rendszeres bevételek és kiadások fölött nyilvántartást visz s azok jegyzékét kellő időben az árvaszéknek előterjeszti.

A jegyzőről.

54. §. A jegyző vezeti az ülési jegyzőkönyvet, szükség esetében helyettesíti az ülnököt, segédkezet nyújt a közgyámnak az árvakönyvek vezetésében.

A központi közgyámról.

55. §. A közgyám vezetői és nyilvántartja az árva-könyveket.

Az árvakönyv magában foglalja a törvényhatóság területén levő összes árvák neveit.

Az árvakönyv minden egyes árvára vagy gondnokolt-ra nézve külön ívből vagy táblázatból áll.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 ar. Helyegjű minden hirdetés után 30 ar. Nagyobb és gyakori hirdetésekkel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Vollzeile 22 Haasestein és Vogleruel (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-1 9 szám emelet.)

E táblázatok községenként, betűrendben, kötetle állapotban, kemény boríték alatt állítandók össze. A gyám ság vagy gondnokság megszűntével a táblázat a több közül kiveendő s az illető iratokhoz csatolandó.

Minden táblázat következő rovatokat tartalmaz:

a.) az árva vagy gondnokolt nevét, állapotát, születési évét, foglalkozását, tartózkodási helyét.

b.) A gyám vagy gondnok nevét, polgári állását, lakhelyét, kinevezési idejét.

c.) az átadott vagyon minőségét, mennyiségét, értékét, biztonsági állapotát (tűzkármentesítés), kezelési módját, tiszta jövedelmét.

d.) Tartozik-e a gyám számadással vagy nem, mikor kell számolnia, mikor intéztetett el az időszaki számadás?

e.) a gyámság és gondnokság ideje alatti hatósági engedélyek.

f.) A gyámság netaláni meghosszabbítása.

g.) A gyámság vagy gondnokság megszűntének ideje törvénytörvényre vagy nagykorúsítás által.

h.) Észrevétel rovat, melybe a vagyontalan árvák tartási, ruházati és iskoláztatási költségeik és a források minősége és mennyisége jegyeztetik fel.

56. §. Az árvakönyv, hivatalos órákban mindenki által megtekinthető.

57. §. Az árvakönyvbe a közgyám a jegyző segítségével minden intézkedést annak kelete és számával együtt minden árvára nézve beír. E végből az ily ügydarabok kiadás után hozzá küldetnek, reá írván az előadó: „lássa az árvakönyv feljegyzés végett”, a közgyám pedig odairja a feljegyzés megtörténtét.

58. §. A közgyám (az árvakönyv alapján) az egyes árvák ügyében szükségesnek mutakozó intézkedés végett az árvaszékhez előterjesztést tesz.

59. §. Felügyel az árvák érdekeire, e végből utazásokat tesz, ilyenkor a részére törvényhatóságilag megállított napdíj és mértföldpénz illeti, megvizsgálja az árvák nevelését, személyes ellátását és a vagyon kezelést, az árva-vagyon és kölcsönök biztonságát.

60. §. Öröklik a közgyám az árvák fekvő vagyonának tűz elleni biztosítás megtörténte fölött.

61. §. Gondoskodik, hogy azon esetben, ha a kiskorúak már olyan életkorba léptek, hogy életmódjukat magok is megszerezhessék, valamely mesterség tanulására adassanak, — avagy maguknak pályát válasszanak.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Kolozsmegye bizottmányi gyűlése.

— Kolozsvár 1871 július 27 én. A folyó évi június 15-én tartott bizottmányi gyűlésen kiküldött 63-as bizottság munkálata megvizsgálása s elfogadása végett, még azon alkalommal a mai napra kitűzött gyűlés, nagyob-bára a központi, s kül tisztviselők részvételével, 10 óra-kor az elnök főispán ő mlga által, rövid beszéd előre bocsátása után megnyitott. A megnyitó beszédben a főispán a teendőik jövőre kiható fontosságára figyelmeztetvén, felkéri a tagokat a lelkiismeretes közreműködésre, s egy-szersmind az idő rövidsége miatt, a lehető gyors munkálkodásra. A mult ülési jegyzőkönyv hitelesítése után, fel-olvasatott a főjegyző által, a 63-as bizottság jelentése, melyben a munkálatai eredménye felterjesztetvén, miután a legtöbb adót fizetők névsora még el nem készült, időnyerés tekintetéből beleegyezett az állandó bizottság, hogy a ki-küldöttség a pénzügyigazgatóságtól átkérendő lajstromból-a névsort állítsa ki, s az annak idején egy a 63-as bizott-ság által tartandó nyílt ülésben fogadtassék el.

A főjegyző indítványa folytán a bemutatott s lapunk-ban már közölt munkálatok felolvasottaknak tekintettek s a részletes tárgyalás alapjául elfogadtattak.

Tárgyalás alá vétetett először az 1870. évi 42-ik törvényezik 91 §. c., pontja szerint a megyei tisztviselők létszáma, hatásköre, s fizetéseikről szerkesztett javaslat.

A folyó hó 20-án tartott kiküldöttségi gyűlés által tett módosításokon kívül, a szakkbizottsági javaslat némi stylaris változtatása kivételével csakis annyi változtatáson ment által, hogy négy aljegyző helyett három lesz, a m-nádasi orvos Kolozsvártt is székelhet s a 10 járási köz-gyám, főbíró Biró Pál ajánlatára, 5-re szállítottatott le. A fizetések iránt a kiküldöttség javaslata fogadtatott el, mely a szakkbizottságtól abban tér el, hogy az alispán 2200, a főjegyző 1600, a főorvos 800, az árvaszéki elnök 1200, a számvevő, közgyám 800, szolgabíró fizetése 900 frtban állapittatik meg. Az aljegyzőkre nézve pedig három foko-zott 900, 800, 700 frt fogadtatott el.

A szolgák, lovaslegények s hajduknak egyenruházat is fog adadni, a mire nézve az évi általány állapittatott meg 900 frtban. Megtámadta ugyan id. Hincz György a ja-vaslat ezen ágát, a mennyiben szerinte a fizetések néme-lyike nagyon magas, más része pedig igen kevés, a gyűlés azo nban a javaslat ezen részét úgy a mint van, minden változtatás nélkül elfogadta, a részletes tárgyalásba bele nem bocsátkozván, miután a jelen körülmények közt, a mó-dositványt tevő azon indokát, hogy hazafias kötelessége

mindenkinek közszolgálatot folytatni, nem pártolhatta, s a régi tapasztalatok nyomán megalapított fizetéseket az egyes állásokkal összekötött teendők, valamint az állam kívánalmaival arányosnak találta. Az idő elteltével, a gyűlés folytatása délutáni 3 órára halasztott.

A délután 3 órakor kevés számmal egybegyűlt bizottság az állandó választmány, árvaszék, Kolozs megye új felosztása s a választó kerületek alakítása tárgyában kelt javaslatokat fogadta el csekély, s többnyire csak stylistikus módosításokkal. (Alsó-, Felső-, Közép-Föld az almási járásba osztattak s a nyulási járás központján Teke helyett N.-Nyulas határozottatott.) Vajda László egy módosítást adott be valamennyi javaslatához, amelyben kéri kimondatni, hogy a választandó tisztviselő bizonyos százaléka román legyen. Ebből élénk vita támadt s végül főbíró Biró Pál javaslata folytán az határozottatott, hogy jegyzőkönyvileg mondassék ki, hogy azon módosítás el nem fogadható, mivel ellenkezik a választás szabadságával, de teljes reményünk van, hogy Kolozs megye a románság iránt az eddig tanúsított méltányosságot, ezután is tanúsítandja. Vajda László köszöni a rokonszenvet, s teljes reménnyel néz a jövő elé, ha a megye, mint az 1867-iki választásokkor is, szép példával megyen elől, mennyiben a tiszta román kerületeket kivéve, egy törvényhatóság sem viselte magát a románság irányában ugymint Kolozs megye.

Ezután köszönet szavaztatik főispán ömlga által a kiküldöttségnek, melynek jegyzője illetőleg előadói pártlan buzgalmat fejtettek ki, az ügy körül. A bizottság pedig Biró Pál ajánlatára köszönetet szavaz főispán ömlganak, ki valamennyi szakosztályban az elnökséget magára vállalván, a munkálat létrehozásában a legtöbb érdemet szerzett magának.

Az idő nagyon előhaladván, a gyűlés holnap 10 órakor fog folytatatni.

Román lapszemle.

(1.) A „Gazeta Transilvaniei” 54-dik számában a „Pesti Napló”-val elegyedik polemikába, mivel az Erdély önállósága mellett küzdő román pártot agitátorok-, reactionárok- s dacorománoknak nevezte, kik egyformán gravitálnak Bécs és Bukarest felé.

Bonczkés alá veszi az egyes tételeket, s elfogadja azokat a románságra nézve, csak hogy nem úgy, mint a „Pesti Napló” értelmezi, hanem, a mint azokat a helyzet-s a viszonyoknál fogva értelmezni kell. Agitátorok! — írja — nemcsak alkotmányos államban, hanem bármely absolutismus alatt is, mindenkinek joga van a haza jólétéért küzdeni, s a törvények határában belől, — mivel a románság a törvényeket tiszteli — mindent megtenni, a mi által kivívhatja azt, hogy az olyan institutok, melyek a haza s nép veszedelmére vannak, — mielőbb eltöröltsenek.

Hogy is lehetne még kívánni is azt, hogy a románság így szolgáljon: Előismerem, hogy a székely polgáraitásainak adott pénzügyi kiváltság (a pálinka főzés) jogos a hon többi lakóival szemben; előismerem, hogy a választási törvény, a nemzetiségi törvény, Erdélynek Magyarországra

olvasztása, a románokra nézve jogos és igazságos tett. Előismerem, hogy méltányos eljárás a magyaroktól az, miszerint Budapest szétépítésére milliókat költenek az állam pénztárából, s egy életszükséget képező román intézet felétekítését vagy csak segélyezését is megtagadják. Ha tehát ezt a románságtól kívánni nem lehet, az esetben fel kell hogy jogosítva legyenek arra, miszerint a fennebbiek ellen agitáljanak.

Reactionáriusok! Ezt hazafias kötelességöknek tartják, még pedig szó szerinti értelmében, a magyarok közt is számos kitűnő férfi van, a kik reactionáriusok s nem fogadják el azon tetteket, miket a magyar parlament Európában hallatlan egoizmusban eikövet.

Dacorománok! Ép oly nép, mint csángó magyarok, etnographiai s történelmi nevezet.

Bécs és Bukarest! Ez a baj! Azért nem szabad nekünk Bécs felé gravitálnunk, hogy ne csináljunk concurrentiát a „Pesti Napló” embereinek! Ez a mitől fél a „Pesti Napló.” Pedig a románságuk kötelessége Bécs felé gravitálni, mivel a király, mindnyájunk uralkodója, lakik ott, — s csakis ő, a ki a románságot megmentheti.

Végül azt kérdi: „Valjon mi lenne ma, — vagy mi lenne a jövőben, — ha a Tiszától Brassóig, — vagy a fekete tengerig románság helyett, német vagy szláv nép laknék?”

Még egyet: Midőn Klapka Berlinben volt, ígért-e Bismark a magyaroknak oly uralmat a románok felett, — mint a milyennel jelenben a polyglott Osztrák-Magyarországban bírnak? meglehet ugyan, hogy ígért, — de azért legyenek meggyőződve, hogy az esetben a mostanihoz hasonló lenne sorsunk, — mivel a magyarok, úgy mint a románság, most politikai rabszolgák lennének.

A „Federatione” bukaresti levelezője Románia jelen képviselőletét idegenek, parvenuk-s cosmopolitákból álló arczátlan többségnek nevezi, a melynek egyetlen célja a legdühösebb inquisitioval küzdeni minden ellen a mi román. Azon hitben élt eddig, hogy bár kik is jussanak kormányra, azok mind románok, s hogy a román csakis románul működhetik. Ebben azonban erősen csalatkozott, mert a romániai boerismust s civicismust nem ösmerte. Ezen emberek programmul tűzték ki maguknak: mindent elűzni a mi román, — s a románság romjain az idegeneket, s zsidókat diadalmaskodtatni.

Erdélyből

„A Pesti Napló”-nak a következőket írják:

Az Andrassy-kormány sok kritikus körülmény közepe megmutta, hogy a nagy palástu politikában valódi államférfi finomsággal és bölcs előrelátással jár el, úgy hogy nem egyszer lepi meg intézkedésével a politicusot. De fájdalom, e kormány majdnem minden egyes tagja saját ressortján belül lépésre oly hibákat követ el, melyek a figyelmes szemlélőt arról győzik meg, hogy egyes minisztériumainkban a szervezési szellem, ha nem is hiányzik teljesen, még sincs meg oly mértékben, milyent a sok teendő megkívánna.

képét festik, oly nagy számmal jelennek meg ma, mint lezugott vihar után a gombák, vagy a hulló bogarak, hogy elárulják, mi rejtett az égben és föld alatt, elrejtve a halandó szemek elől. Egy rész igaz bennök, egy rész mindenesetre költemény; de még az utóbbi is jellemzi a kort azzal, hogy általa volt kiegészíthető a képnek az a része, a melynek tényleges alapja van. A történet, melyet röviden el akarunk mondani, névtelen röpirat által jutott a világ tudomására. Történelmi és lélektani okok vannak, melyek igazsága mellett szólnak; jellemző volta bizonyos.

Ollivier Emil sok mindenen ment keresztül, míg Franciaország nagy pecsétjét kezéhez kapta. Fényes tehetsége, melyben a sülyedő hajó ura végső reménységét helyezte, midőn az ő kezébe adta a kormányrudat, nagy hatású ékesszólása, mely első sorban segíté tehetségeinek érvényesítésére, köztársasági gondolkodása, melyhez utoljára is hűtlen lett, korán ismertté tették nevét és a császárságot megelőzőt köztársasági kormány Marseille praefekt-jévé nevezte ki. A praefektura irodájában találkozott Ollivier egy tizenhatszáz éves ifjoneczal, kinek gyors fel-fogásáról és éles ítélő tehetségéről sokat beszéltek hivatalnoktársai. Ez az ifjonecz volt Vermorel Lajos. Ollivier figyelmét is magára vonta az eszes fiu, megtetszett neki és magához fogadta titkárnak. Ettől kezdve szorosán össze van kapcsolva a két férfi sorsa, kik arra voltak teremtvé, hogy egymásnak utjában álljanak.

Ollivier köztársasági érzelmei nem sokára kinevezése után gyanuba jöttek és ő fölmentetett hivatalától. Vermorel, ki bálványozta főnökét és barátját, vele hagyta ott a hivatalt. Később kinevezték Olliviert egy kisebb fontosságu praefekturára. A könyv, melyből az adatokat merítjük, azt jegyzi meg rá, hogy más nem igen fogadta volna el ez állomást; de Ollivier, a rangvágyó republikánus, ki első sorban hallgatott hűségére és csak azután meggyőződésére, nem igen kételkedett a dolog felett és kezébe vette az új departement jelentéktelenebb és kisebb fontosságu kormányzását. Vermorel követte őt. Az éles ítélő ifjonecz neve már ekkor kezdett ismertté lenni több erővel, mint szellemmel írt hírlapi cikkei után. Minden tehetségét arra használta fel, hogy Olliviert tisztázza a közvélemény ítélőszéke előtt és valóban minden gondolata ekkor és ezután az volt, hogy javára tegyen mindent.

A köztársaság végsőket vonaglott és december másodikának embere diadalmaskodott. Ollivier elvesztette állását és hogy megélhessen, Párisba jött ügyvédkedni.

Ez izben Erdélyről és annak is csak tanügyi viszonyairól akarunk szólni, a nélkül, hogy kimerítő képet akarunk arról nyújtani.

Legelsőbben is a népoktatást említjük fel. Erdélynek szegényes, hogy ne mondjuk nyomorult népoktatásáról könnyű fogalmat szereznünk. A jelenlegi közoktatási miniszter örök emlékü előde tavali jelentésben oly világosan beszél számok által, hogy gyenge tollunk képtelen jobban illusztrálni a helyzet nyomorúságát.

Még ott is, a hol a nép elég életrelvő és aránylag jobb módu is, mint a Kalotaszegen, a tanköteles gyermekek alig látogatják az iskolát és ha látogatják is azt, a szűk tanszoba nem képes befogadni a nagyszámu tanköteleseket. Ez így van általában a megyékben és székely székeken. Ha valahol, úgy Erdélyben kell az 1868-iki XXXVIII. cz. azon pontját alkalmazni, mely a községi iskolák számára államsegélyt helyez kilátásba. Meg is kíséreltették egyes tanfelügyelők, hogy a kormánytól segélyt eszközöljenek ki oly iskolák számára, melyek nem képesek magukat főtartani. Nekünk is van tudomásunk több konkrét esetről. De mi történik a közoktatásügyi minisztériumban.

Miután a felterjesztések egy évnél tovább heverték az illető referensuál, levelezések folytak, újabb felterjesztések történtek, tervek, költségvetések, szerződések, tanfelügyelőtől minisztériumhoz, minisztériumtól tanfelügyelőhöz és ismét visszavándoroltak, a tanfelügyelő a minisztériumtól hosszabb leíratot kap, melyből világosan ugyan ki nem olvasható, de mégis látható, hogy a kormány nem igen hajlandó községi iskolát segíteni, hanem inkább ott, a hol elkerülhetlen, állami iskolát állít föld.

Sok szempontból nagyon is helyeselnők, ha az állam pénzereje megengedné, hogy mindenütt állami iskolát állítson föl. De budget-tárgyalásaink arról győzték meg minket, hogy nekünk minden fillért számba kell vennünk, nehogy a folytonos deficit veszélyes siklójára jussunk; és így az általános állami iskolák eszméje oly távol jövőben néz megvalósulásának eléje, melyhez még a valószínűség-számítás sem férhet a jelen időben. Épen e körülmény indított minket arra, hogy szavunkat hallassuk.

A legbiztosabb forrásból tudjuk, hogy az állam Erdélynek több részében állami iskolákat állít fel. Örövendünk kellene ugyan, hogy iskolaszegény vidéken jó iskolák keletkeznek, még sem tehetjük azt, ha felszámítjuk, mennyi költségbe kerül az államnak egy-egy iskola építése, annak fentartása és a tanítók fizetése. Ezen esetben a vidéken egy jó iskola keletkezik, míg ellenkező esetben, ha t. i. a minisztérium a községi iskolák segélyezését tűzné ki célul, ugyanazon költséggel négy-öt meglevő, de magában tehetetlen és nyomorult iskola oly virágzásnak indulhatna, hogy a fenebb említett törvényezikk követelésének teljesen megfelelhetne.

Nézetünk szerint tehát az erdélyrészi népoktatást ne azzal kezdjük javítani, hogy egy-egy vidéken mintegy mintául állami iskolát állítsunk föl, mert a községek szegénységüknél fogva még sem volnának képesek e mintát utánmozni, hanem igenis azzal, hogy az állam minél bővebb segélyben részesítse a már meglevő iskolákat.

Vermorel vele. Azonban a szerencse nem igen szolgált nekik. Daczára Ollivier kitűnő ékesszólásának, nem igen keresték meg kartársai, hogy ügyeiket a törvényszék előtt védelmezze. A republikánusok folytonosan gyanakodtak rá; a monarchisták köztársaságának tartották. Ezek voltak Franciaország jövődöbeli pecsétörének legsanyarubb napjai, melyekben nem egyszer kellett neki más szegény ember módjára a holnapról aggdónia. Vermorel megosztotta vele sanyaru helyzetét és hiven másolta iratait.

Egyszer azután egy nagy veszedelmről vett hírt az ifju, jó barát. Ollivier atyjával együtt a deportálandók jegyzékébe jutott. Vermorel a maga családjának falusi lakásában elrejtette barátját és mig az öreg Ollivier Demosthenes csakugyan a Bicétrebe jutott, fiának sikerült kikerülnie a sorsot, mely reá mérve volt. Sőt nemsokára vége lett a nyomorúságnak is. Olliviert követté választották, a kamarai ellenzékben vezérszerepet játszott és bőven kezdett uszni mindenben. Vermorel ekkoriban szeretett bele egy szegény szép leányba, Pagét Gilbertebe, kit nőül is vett. Gilberte atyja, egy nyugdíjas kapitány, csak áldását adhatta gyermekével. Az ifju párra csakhamar szomorú napok következtek. Vermorelnek Belgiumba kellett menekülnie és nejt Ollivierre bizta. A jó barát hiven gondját is viselte a szép asszonynak, kit férje szegényes lakásából egy gazdag palotába vitt, eselégeket fogadott neki és nem kívánt tőle egyebet, mint hogy csalja meg férjét, kinek ő annyit köszönt. Az asszony megtántorodott és szeretőjévé lett a gazdag, ünnepeit Olliviernek.

Vermorel várt, mire haza jöhetett. Már akkor Ollivier igazságügyminiszter és pecsétör volt. A hazatért újságíró egy botrányos jelenetet okozott a kamara előszobájában, melyről akkoriban írtak is a lapok. Üldözte Olliviert, a hol tudta. A szegény Gilberte pedig már régen valamelyik párisi temetőben feküdt, egy gyermeket hagyva Ollivierre, ki vele már meg is szakította viszonyát. Vermorel magához vette a gyermeket és hogy tarthassa, eladta tollát. Regény; de a második császárság az efféle regények kora volt.

Vermorel a commune zászlaja alá szegődött és egy barikadon halálos sebbel fogták el. Meg is halt bele nem sokára. Ollivier politikai emlékiratain dolgozik. A kis fiut magához vette a commune egy gazdag vezetője, ki nem esett Thiers kezébe.

Eddig ez a „történelmi visszaemlékezés.”

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Ollivier és Vermorel.

(B. Zs.) Alig van képes újság a kontinensen, nagy vagy kicsiny, elterjedt vagy zuglag, mely ne sietett volna olvasói kíváncsiságát kielégíteni ama férfiak arczképeinek közlésével, kik az égő Páris világával akartak glóriát szerezni magoknak és oly sajátosságos zagyalékát mutatják a Herostratusoknak és Rienziknek, rajongóknak, latroknak, költőknek és bolondoknak. A haditörvényszék már kimondta ítéletüket, a történet még vár arra az időre, mikor bírálkkal együtt mondhatja ki azt. A nemesebb emberi érzés és szájalom máris mentegeti közülük a menthetőket és a szerencsétlenül elbukottak közül nem egy fölött megdöbbenéssel tekint a multba, mely adatokat szolgáltat neki, hogy kegyelmet adhasson a kivégezettnek, vagy a szív bensejében dülő harczokra, melyeket elég bűnhődésnek érez. Elkesíri a vén Delescluzet a barikádoktól vén anyja hajlékába és Courbet kezében meglátja a fegyver mellett az ecetet és palettát is. A nagy közönség pedig mohón kapja a lapokat, melyek e rövid rémkor uralkodóinak arczképeit hozzák és igyekszik az arczvonásokból is kiolvasni azt, a mit a hírlapok betűiből tud. A szomorú napokban alig kerülheti ki valakinek figyelmét egy nyílt derült arcz, nagy, szelíd tekintetű szemekkel, lesimitott hajjal és bánatos kifejezéssel. Az egész arcz, Vermorel Lajos arca, inkább költőt, mint harczost és politikust sejtetne velünk is az egész, a mit igazán olvashattunk le ez arczképről, a gyöngye, változékony lélek, melyet korlát nélkül uralnak a szenvedélyek. Sokan fognak még emlékezni az „empire” utolsó idejének nagy hatalmu, sokak által csodált, kevesektől szeretett, de mindenkit érdeklő miniszterének, Ollivier Emilnek arczképére is, e hideg, büszke, gondolkodó és gunyoros arczra, melynek alig van egy vonása arra, hogy rokonszenvünket megnyerje. E két férfi, a bukott miniszter és elesett kommunista riszonyáról közöljük e sorokat.

Regénynek mondanók a mesét, ha nem lenne oly rövid, igaz történetnek, ha jobb érzésünk nem kételkednék rajta, novellának, ha nem lenne végig egy szomorú dráma. Egy brüsseli könyvecske „reminiscences historiques” közölte. E munkák, melyek a császárság korának erkölcsi

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, július 28

(s.) A német császár utazásáról Gasteinba újra fölmerült a hír; azt állítják, hogy ez az az utazás Berlinben már elhatározott dolog, sőt már most majdnem bizonyosnak mondják, hogy Németország császára Magyarország-Ausztria monarchiájával is összejönne. Nemsokára négy éve, hogy a két fejedelem egymást (Oosban Baden nagyhercegségben látta. Ezóta a Németország és Ausztria-Magyarország közötti viszonyok lassan bár, de folyvást javultak, úgy, hogy ma már teljes kibékülés, nemcsak, de sőt barátságos egyetértés jelezhető.

A német kormányoknak a clericalisok elleni s általuk provocált hadjárata újra tett egy lépést. A porosz cultusminiszter határozottan kijelentette egy fölmerült eset alkalmával, miszerint az excommunicatiót teljességgel nem ismeri el az állam s annak nem tulajdonít részéről éppen semmi jogi következményt. Más oldalról meg megerősítették a hír, hogy a bajor miniszter elnök Bray gr, ki eddig is egyedüli akadály volt a bajor miniszteriumban az ultramontánok elleni fellépésre vonatkozólag, elbocsátását kérte s azt a király meg is adta. Némelyek egyet, mások mást nevezgetnek utódjául; de legtöbben, — s ez a leg valószínűbb — Hohenlohe herceget, ki Berlinben persona gratisima, emlegetik.

Nagy horderejű eljárásra készülnek a német kormányok azon esetre, ha a netáni pápaválasztásnál az ultramontánok valami coup d'état-t akarnának véghezvinni; ez esetben t. i. egyszerűen nem ismernék, el az ujon választott pápát. S ezzel el lenne zárva minden komolyabb összeütközés útja, s alakítanák a németek nemzeti egyházat külön egyházfővel. S példajokat bizonyára a többi népek is követnék.

Franciaországban a német-üldözés, legalább külsőleg véve, vesztett heveségéből; külsőleg, a mennyiben már nem csapnak akkora lármát s nem viszik mintegy dicsekedve piacra minden nap a németek elleni gyűlöletüket. Ezt a német sajtó természetesen a „helyzet komoly volta és a tények ellenállhatatlan nyomozásának” tulajdonítja, s nem veszik észre, hogy azért a bosszu, a gyűlölet, az elkeseredettség tüze folyvást ég a francziákban. Különben munkafelmondással, a megrendelések beszüntetésével és más számtalan kisebb-nagyobb bosszantásokkal annyira vitték már a párisiak, hogy az ottani németek seregesen hagyják el Franciaországot s a rendőrfőnökség naponként 7—8000 útlevélet állít ki. A németek nem folytathatják tovább üzletüket Párisban, részint mivel dolgoztatóknak nagyobb részét elvesztették, részint mivel folytonos és veszélyes keletlenléseknek vannak kitéve. Többen Hamburgban és Berlinben telepednek le. A kivándorlók nagyobb része termény-kereskedő, szabó, cipész, mintarajzoló stb. — A német munkások és mesterlegények a legnagyobb bajjal sem kaphatnak alkalmazást, mivel francia kollégáik vonakodnak velük dolgozni. Így a Schiller-könyvnyomda szedői legközelebb kitaszítottak kebelük egy párisi születésű németet, ki gyermeksege óta közöttük dolgozott.

A párisi municipalis választások felől még nem bírnak részletes tudósítással; de annyi bizonyos, hogy a francia főváros municipalis képviselőtestülete legnagyobb részében u. n. liberal-conservatív elemekből, más szóval a párisi lapok uniójának névjegyzéke győzött.

Olaszországból újra fücsa s részben háborútjelző híreket hallunk. Do. Harcourt gr. a francia követ a pápával meg Antynellivel tanácskozik; másfelől meg az olasz kormány harcász előkészületeket tesz az „Univers” ultramontán lap szerint, mely szerint Róma körül a mérnök-kar olyan intézkedéseket tesz, mintha ostromra készítné elő az új olasz fővárost; a lazaretek pedig állítólag azt a parancsot kapták volna, hogy két hónap alatt oly helyzetbe tegyék magukat, hogy minden perczen készen legyenek hadba indulni.

A bécsi „N. F. Presse” a clericalis lap e tendenciosus hűreire azt jegyzi meg, hogy azoknak az volt a céljuk, hogy a francia nemzetgyűlésre a római kérdésben a pápa javára kedvező hangulatot idézzenek elő.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, július 28. 10 ó. — p. d. e.
Érkezett: július 28. 10 ó. 40 d. u.

Franciaország tudatta Berlinben, hogy az 1000 millió frank erejéig decemberben lejáró hadi-sarczot azonnal lefizeti, miáltal az élelmezési költségek leszállanak; az ajánlatot Berlinben örömmel fogadták. Az ostrom végén Páris élelmezésére 68,000,000 franknyi bevásárlások történtek, a melyek körül nagy sikkasztások fordultak elő.

Bismarck állítólag elrendelte, hogy a németek jelen hó 31-kéig Páris környékéről elvonuljanak.

Schweinitz mint nagykövet állítólag legközelebb bemutatja Bécsben új accreditívait. Consulatusainkban nagy személyváltozások készülnek.

Oroszország nagy elővigyázati rendszabályokat léptetett életbe a cholera-járvány terjedése ellen.

Felelet alispán Gyarmathy Miklós urnak „Kolozs-megye közönségehez” című cikkem észrevételeire.

(Folytatás.)

És most lássuk észrevételeit:

Cikkem valótlanságot, rossz indulatú rágalmozást és gyanúsítást épen nem tartalmaz; ott alispán ur ellen oka-

datolt vádak vannak felhozva, melyekre megfelelni, azokat megcáfolni kell vala, a hamis boszu-szomj, vak düh, vak szenvedély, szenvedélyes gyűlölettel . . . felsallangozott frázisok helyett, melyekkel ígért kiméletelességet oly gyönyörűen bizonyítja be.

Nem volt-e alkalmam a mult bizottmányi gyűlésen ama bizonyos kérdésre válaszolnom? hisz ott voltam, hallottam:

Mint mérnöki állomásomtól saját kérelmemre felmentett egyén és nem bizottmányi tag — minden felhívás nélkül tehettem-e azt?

Javaslatom ön által fejtegetett élehetlenségét — miután a tények másképp tanuskodnak róla — olyképp értelmezhetni talán, miképp alispán ur eslelt volna a 300 frt évi feljűfizetés élvezetétől.

Szándékos ferdtitést talál saját hanyagságából eredő mulasztásokért és becsületbeli kötelességem bebizonyítását kéri fel olyan dolgok tekintetében, mikről itt említés sem lehet; mert csak is szakértő szólhat az utépítés műszaki részébe, laikust — mint önt — felsőbb meghagyás arra nem is utalhatott és így felsőbb meghagyásából támogatását nem értem; de igen mindenbe való beleszólását, elegyedsét, a helyett, hogy saját dolgaiat intézte volna el.

Műtani képességet és tudományomat a valkomonostori ut kijelölése és a m. valkói templom megrepedezett boltzatáról adott véleményem után a körülmények nem tudásával — kívánja alispán ur megítélni!?

Az előbbinél hivatkozom M. Valkó lakosaira, kik miután látták, hogy a meredek hegyet kikerülő szándékkal a legjobb ottan fekvő földjeiket rontom össze; kérték, rimánkodtak ne tegyem azt, mert ígéri a hegy ormából annyit le- és bevágni a mennyit rendelek: ezt feltételezve és tudva azt is, hogy e hávasi jelleggel bíró községi uton posta-kocsi nem fog járni — engedtem a kéréseknek; és hogy nem tették meg rendeleteimet, annak én oka nem lehetek, kötelességem a községnek pótolhatatlan érdekeit szem előtt tartani és szerfeletti áldozatokat csak mulhatlan esetekben kívánni.

A valkói templomot illetőleg csak előrelátóan jártam el, miután az egy hegyesucson magára álló épület, kitéve a legnagyobb szélrohamoknak, magas nehéz fedéllel, minden kulcsvas nélkül, már csaknem két éve félelmes repedésektől áthatottan; közbiztonsági szempontból csakugyan veszélylél fenyegetett s én az ovatósság parancsának adtam kifejezést, annál is inkább, mert a község a sürgős kijávitás foganatosításában két év óta szerfeletti hanyagságot tanusított; más mérnöknek ellenkező véleménye, még nem bizonyíthatja alispán ur feltervéseit. —

Menjünk tovább.

De épen említve azt, hogy az alispán urakra szerintem is csak a felügyelet bízott — felügyelete kivált annak, hogy a munka-erő pontosan kiáll, e? az utépítés körüli eredmény kimutatása munka-erő nélkül miképp eshetik a mérnök rováására — valóban nem értem, mert ha az alispán nem teljesíti kötelességét, körükatat nem tesz, a munka-erő kirendelését és megjelensét szigorun nem ellenőrzi, a mérnöknek nem áll munkaerő rendelkezésére s így ha eredmény nincs, a hiba megint az alispánra esik.

Velits Lajos, mérnök.

(Folytatása következik.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, júl. 28.

— Egy beavatott helyről eredő magánlevélből merített értesítés szerint azt az örvendetes hírt közölhetjük, hogy a kolozvári egyetem kérdése az illető helyen komoly intézkedés tárgyat képezi, s az ügy végleges megoldása a jövő évre biztosan várható. Azt hisszük, ennek közlésével az egész erdélyi résznek nagy örömet okozunk.

— Rudolf koronahercegről elmés mondást közölnek a bécsi lapok. Midőn közelebb a kladrubi ménest akarták neki bemutatni, egyik kísérlője megkérdezte: nem lenne-e terhére az oda való utazás? A trónörökös — kísérlője felé fordulva — így szolt: „Már csak azért sem, mert a lovak nem tartanak üdvözlő beszédekkel!”

— Jókai Mórnak „Az új földesúr” című regénye holland nyelven is megjelent: „Der nieuwe Landheer” címmel, Van Someren kiadásában. Patterson angol fordítása után készült. Kühtmann brémai könyvkiadónál pedig oct. hóban németül fog megjelenni Jókai tizenöt elbeszélése, arczképével együtt.

— A pesti egyetem bölcészeti karának utóbbi ülésén a dékán, Téfi Iván azt az egyhangulag elfogadott indítványt tette, hogy terjesszen a kar indítványt a kormányhoz Toldy Ferencz írói jubileumának megünneplésére nézve. Ez előterjesztés a kormánytól, Toldy Ferencz javára, a következőket kéri: 1. hogy Toldy, nagy fontosságú írói működése érdekében, az egyetem könyvtár-igazgatói teendőktől felmentessék; 2. hogy 4000 frt évi személyi pótlékban részesíttessék, rendes fizetésen felül; 3. hogy udvari tanácsosnak nevezessék ki. Ehhez csak azt említtük fel, hogy ilyesmink egyetemünkön már van praecedense. 1848 előtt Horváth Istvánnak az egyetem bölcészeti kara 2000 pengő frt személyi pótlékot kért, s azt az országgyűlés meg is szavazta.

— Gyulai Pál, városunk szűlőtte, a magyar irodalom egyik kiválóbb bajnoka, mint halljuk, a napokban körünkbe érkezik.

— Nagy Péter végrendeletéről egy tréfás qui pro quot irtunk le a napokban, melyet a legtöbb pesti lap is utánkötött, de a „Föv. Lapok” szükségesnek tartá azt is utána vetni, hogy az erdélyi reformátusok nem rég elhunyt püspöke köztudomásulag Nagy Péter volt. Figyelmeztettük t. lapársunkat, hogy ft. Nagy Péter urnak hiában oly halálos ellensége, mert ő ma is és remélhetőleg még igen hosszasan, a legjobb egészségnek örvendő.

— Tegnap délután tűz-lárma verte föl városunk egyhangú csendjét. A vasúti nagy-utczában vigyázatlanság következtében-e, vagy más okból? még nem tudni — egy mészáros telkén tűz ütött ki s a lángok, a szeles időben,

esakhamar tovaterjedtek, kivált a mészáros zsirkészletei által táplálva, úgy, hogy négy ház, több szénakazal és melleképület lön a lángok áldozata. Az épületek — egynek kivételével, a Victorinál voltak biztosítvai, mely a károkat már föl is vette. Ezúttal is kitűnt azonban, mily valóban égető szükség lenne városunkban a tűzoltóegyletre, mert a meglevő oltóeszközök is oly későn érkeztek s oly szakavatlan kezeltettek, hogy e körülménynek tulajdonítható legkivált a tűz oly rohamos és nagymérvű terjedése.

— Reményi Ede körutjáról írják nekünk Szász Régenből, hogy művész hazánkfia Déésről Beszterczére ment át, hól sikerült felekezet és nemzetiség különbség nélkül hallgató és műértő közönséget szivben, érzésben fölvilágyozni. A műsorozaton felül még négy darabot játszott el zajos közkívánatra s még azt is meg kellett ígérnie, hogy még rendez körükben egy concertet, melynek megtartásául szeredat f. h. 26-ikát tűzte ki. Ma 23-ikán már Sz.-Régenben melegsünk, holnap a radnai fürdőkön frissülünk, 27-ikén pedig a jó m. vásárhelyiek közt kíváunok meg pihenni! Szives fogadtatás, remek játék, ezek Reményi kísérlő barátai s ezek a székyi fővárosban sem fognak hiányzani.

— Kovács Albert, pesti ref. theol. tanár előfizetési fölhívást bocsátott közre „Adalékok a legujabb theologia történelméhez” című könyvre, mely dr. Schwarz Károly gothai udvari főpap „Zur Geschichte der neuesten Theologie” című művének fordítása lesz. Előfizetési ára 4 frt, mely csak a könyv megjelenése után küldendő be Petrik Géza pesti könyváruhóhoz. Ajánljuk e kitűnő művet az illetők figyelmébe.

— Mezőségi idyll. A mezőség forgalmi gyűpontját képező Uzdi-Szentpéteren évenként tartatni szokott vásárokat, — írja a „Sz. H.” — országos nevezetességgel bírnak, mert a nagy kiterjedésű mezőség anyagi termeléseit és minden fajú barmait itt szokta kiállítani, s a Magyarország minden részéből, sőt még kultartományokból is egybecsoportosuló összevásárlásokkal és tömeges erőkkkel érintkezni. E vásárok nagyszerűségéről tanuskodik azon körülmény, hogy két hétig is szoktak tartani. Az ember és áruhalmaz temérdek; a pénzforgalom rendkívül nagy; de a fogyasztási cikkek a monopolizáló vásártulajdonosok primitív és szűkklblü elbánása miatt, roppant drágák, ugyannyira, hogy még a vizet is pénzért adják (egy ital viz 2 kr, egy icze rosz ujbór és viz 50, egy font disznóhús 35, egy font szalonna 60, s egy megehető ebéd gy pár forint sat.) Az apró vásári tolvajok számára (s az illetők szegényére) mai napig is ott szerepel a hírhedt láb-kaloda, mely a gyalázatos pellengérré állítással egykori eredetű s hatásu. A tolongó néptömeg legnagyobb részint mezőségi román; de a m.-vásárhelyi iparosoztály is élénken látogatja e vásárokat. Így történt az idén is, de a nagyszerű pénzforgalom ezuttal más népfajtájú egyéneket is esalt ide. Ugyanis a vásárból július 21 — 22-én visszatérő szekereknek, a hol az ut a m.-madarasi Fekete nevű határreszből Bánd felé kanyarodik, egy nagy számú rablóbanda utját állotta s a jobbára nő-utasokat előbb jól elverve pénzüktől s más becsesebb tárgyaiktól megfosztotta. A közbiztonság ugylát-szik nálunk is kezd megingani, s a mesterkétebb gonosz tettek mind gyakrabban merülnek föl; csak a közbiztonsági közegek erőnye és működése az, mi teljességgel nem halad a kor igényeivel párhuzamban.

— Uj francia mű fog megjelenni a jövő hóban Petőfiről. Kiadják Lacroix és Verboehofen, híres kiadók. Desbordes-Valmore Henrik (a kitűnő költő fia) és Ujfalvy R. versaillesi tanár irták, egyszersmind lefordítva Petőfi legszebb költeményeit. Az eredeti szöveget kétségteljesen Ujfalvy magyarázta meg a francia fordítónak. Ujfalvy Musset-ről is irt egy könyvet, s lefordítá Hammerling „Danton és Robespierre” című szomorujátékát, melyet Párisban ez ősszel szeretne előadatni, ha ugyan az urakodó ellenszenv lehetővé teszi egy német színmű színpadra vitelét.

— Egy agg tánczos, a híres Taglioni halt meg közelebb 102 éves korában. Maga korában híres ballétmester volt; fia maig is az Berlinben. Az aggyastán leánya, Trubeckzoi hercegné, a comoi tó mellett levő villáján hunyt el. Tudvalevőleg leánya voltegy időben a párisi tánczkar leghíresebb ballerínája s mint ilyent vette el Trubeckzoi herceget.

— Nagy Várad utcáin egy forintos bankjegyet osztogatott ki a járókelők közt egy tébolyult, kinek rögeszméje, hogy ő pénzügyminiszter.

— Hibaigazítás. Tegnapelőtti főcikkünkben két lényegesebb sajtóhiba fordul elő: az első hasáb 32-dik sorában „árvaszék” a helyett „árvaérték kiutalványozása,” második hasáb 22-dik sorában „testületek” e helyett; „megyei területek szabályozásával.”

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Júl. 29-én 5%. Metalliques 100 frt 59.40. Kamat —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 69.—. 1860. Kölcsön 10.350. Bankrésztvény 767. Hitelintézeti résztvények 283. frt. 284.60. London 10 ft. st. 122 frt. 70 kr. Ezüst 121.35. Cs. kir. arany 5.84. Napoleondor 979. 5/10.

Urbéri kötvények: Magyarországi 79.60. Temesi 78.—. Erdélyi 76.—. Horvátországi 86.25.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyilttér*)

Biasini gyorskocsi menetrendje!

Kolozsvárról Déésre, mindennap reggeli 8 órakor. Déésről Kolozsvárra, minden nap délutáni 1 órakor. 1 hely 4 ár 30 font szubad podgyással Szamosujvárig 2 frt. 40 kr., Déésig 3 ft. 20 kr. — Kolozsvárról Maros-Vásárhelyre, minden vasárnap, kedden és csütörtökön reggeli 6 órakor, M.-Vásárhelyről Kolozsvárra minden hétfőn, szerdán és pénteken reggeli 6 órakor. 1 személy 6 frt. 90 kr. — Kolozsvárról Torda-Nagy-Enyed és Káároly-Fehérvára, naponta délután 3 órakor Károly-Fehérvárról Kolozsvárra naponta délután 3 órakor. 1 hely 4 ár Torpáig 2 frt Nagy-Enyedig 4 frt. 20 kr. K.-Fehérvárig 5 frt 60 kr. — Kolozsvár és Déés közötti utasok, ha menet-bőve váltanak jegyet, 10% árleengedésben részesülnek.

*) E rovat alatt közltekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

